

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

«KELISHILDI»

Oliy va o'rta maxsus ta'lim
vazirligi _____
" ____ " _____ 2022- yil

«TASDIQLAYMAN»

Urganch davlat universiteti
rektori _____ A.L. Abdullayev
_____ 2022-yil

**KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI
(Kunduzgi va sirtqi bo'lim uchun)**

61010300 – Sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

(Kunduzgi bo'limlar uchun)

“Jismoniy tarbiya” fani

(FUTBOL)

Urganch – 2022

Dastur Urganch davlat universiteti o'quv-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan
va ma'qullangan. 2022- yil 11-iyun 4-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar: UrDU "Sport faoliyati" kafedrası mudiri F.T.Masharipov

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası professori,
M.M.Raximov

UrDU "Jismoniy madaniyat" fakulteti dekani, p.f.n.,
dotsent S.U.Ko'palov

Taqrizchilar: UrDU "Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi"
kafedrası dotsenti, M.I.Masharipova

Urganch Olimpia va paraolimpia zahiraları kolleji
Metodisti Sh.A.Ro'zmetov

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi
Urganch davlat universiteti 61010300 – Sport faoliyati (faoliyat turlari)
ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha 2022-2023 o‘quv yili qabuli uchun abiturentlardan
qabul qilinadigan ijodiy (kasbiy) imtihonlarning me‘yoriy talabalari, baholash
mezonlari hamda o‘tkazish tartibi

KIRISH

Jamiyatimizda sog‘lom turmush tarzini shakillantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug‘ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarga o‘z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchni mustaxkamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg‘ularini kamol topish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirishga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi xududlarida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish, aholining barcha qatlamlari, ayniqsa yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug‘ullanishga jalb etish, mamlakatimizda bu borada yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanish natijalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me‘yoriy – huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tadbiiq etib kelinmoqda.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi, “Ta’lim” to‘g‘risidagi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ – 2909-sonli “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, 2017 yil 3 iyundagi PQ – 3031 – sonli “Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2017 yil 27 iyuldagi PQ – 3151-sonli “Oliy ma’lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalar va tarmoqlarning ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2017 yil 10 avgustdagi PQ – 3196-sonli “Nufuzli xalqaro sport musobaqalarida yuksak natijalarga erishgan O‘zbekiston sportchilarini jamoat va sport ishlarida keng jalb etish hamda sportchilarni va ularning trenerlarini rag‘batlantirish to‘g‘risida”gi, 2017 yil 10 avgustdagi PQ – 3197-sonli “O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya insituti faoliyatini yanada takomillashtirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi va 2017 yil 01 dekabrda PF-5270-sonli “Nogironligi bo‘lgan shaxslarni davlat tomonidan ko‘llab-quvvatlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2018 yil 5 martdagi PF-5368-sonli “Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 6 apreldagi PF-6199-sonli ya’ni “Turizm, sport va madaniy meros sohalarida davlat boshqaruv tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni va O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 18 febraldagi PQ-136-sonli ya’ni “Sportni rivojlantirish vazirligi faoliyatini tashkil yetish to‘g‘risida”gi qarori va 2018 yil 27 iyuldagi 588-sonli O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining “Alohida ixtidor talab etiladigan bakalavriat ta’lim yo‘nalishlariga kirish test sinovlarisiz, kasbiy (ijodiy)

imtihonlar orqali qabul qilish tartibi to'grisidagi Nizomni tasdiqlash haqidagi" Qarorlari shular jumlasidandir.

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti va uning Nukus va Fargona filiallaridagi Sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalish bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiy o'rta va o'rta maxsus kasb-hunar ta'limi (**sport maktablari (SM), Respublika Olimpiy va paralimpiy zahiralar kolledji (ROPZK)**) jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan, abiturientlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko'nikma va malakalarini baholashga mo'ljallangan.

Dasturda ijodiy (kasbiy) imtihonni o'tkazish tartibi, abiturientlarning jismoniy tarbiya va sport sohasidagi amaliy bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar hamda baholash mezonlari o'z aksini topgan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abiturentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasiga oid egallangan bilim, ko'nikma va malakalari (jismoniy va sport turlari bo'yicha umumiy va maxsus tayyyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393-sonli Qarori bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim muassasalarining bakalavriyatiga talabalarni qabul qilish tartibi va qoidalari to'g'risida"gi Nizomga muvofiq 2022/2023 o'quv yilida O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universitetiga Sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha), "Maktabgacha va boshlang'ich talimda jismoniy tarbiya va sport" ta'lim yo'nalishlari bo'yicha qabul e'lon qilingan.

Yuqoridagi ta'lim yo'nalishidan ya'ni sport faoliyati (faoliyati yo'nalishlari bo'yicha) bo'yicha ko'p ballik baholash tizimi asosida kasbiy (ijodiy) imtihonlar o'tkaziladi (sport turlari bo'yicha me'yoriy talablar va baholash mezonlari ilova qilinadi).

Abiturentlar tanlangan sport turidan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar.

Ijobiy (kasbiy) imtihonlarni o'tkazishda har bir abiturientdan o'z qobiliyatini yuqori darajada namoyon qilishiga imkoniyat yaratiladi.

Sport turlari bo'yicha ijobiy (kasbiy) imtihon ballarining maksimal yig'indisi (summasi) sinov natijalariga ko'ra – 189 ballni tashkil etadi.

Tanlangan sport turi bo'yicha me'yoriy talablar sport turlarining xususiyatlariga oid mashqlardan tuzilgan.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish tartibi

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish maxsus ishlab chiqilgan me'yorlarni qabul qilishdan iborat. Imtihonning har bir qismini topshirish yuqori jismoniy yuklama (nagruzka) va emonsional zo'riqishni talab etadi. Shuni hisobga olgan holda abiturentlarga qulaylik va o'z imkoniyatlarini yuqori darajada namoyon qilishlari uchun imkoniyat yaratish maqsadida ijobiy imtihonlar guruhlariga bo'lingan holda o'tkaziladi hamda bir necha imkoniyatning eng yaxshi natijasi tanlab olinadi.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlar quyidagi tartibda o'tkaziladi:

- a) abiturentning guruh ro'yxati va pasporti tekshirilgandan so'ng u imtihon topshirish uchun taklif qilinadi;
- b) har bir abiturent tanlangan sport turi talablariga mos ravishda sport kiyimida bo'lishi lozim;
- v) predmet komissiyasi raisi va imtihon qabul qiluvchilar abiturentlarga imtihonlarni topshirish tartibi va qoidalarini tushuntiradilar;
- g) har bir abiturentga sport kiyimini kiyish, chigal yozdi mashqlari (razminka) bajarish va imtihon topshirishga tayyorlanish uchun vaqt beriladi;
- d) har bir me'yor topshirilganidan so'ng abiturent tomonidan ko'rsatilgan natija va unga qo'yilgan tegishli (baholash mezonlariga muvofiq ravishda) ball e'lon qilinadi;
- e) barcha me'yorlar qabul qilinganidan so'ng abiturentlarga kasbiy (ijodiy) imtihonda to'plangan umumiy ballari e'lon qilinadi;
- j) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi;
- z) kasbiy (ijodiy) imtihonlarga kechikib kelgan yoki uning birida ishtirok etmagan abiturentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshirishga qo'yilmaydi.

**Urganch davlat universiteti 61010300 – Sport faoliyati (faoliyat turlari)
ta'lim yo'nalishi bo'yicha 2022-2023 o'quv yili uchun Yengil atletika
ixtisosligi bo'yicha Kasbiy (ijodiy) imtihon me'yorlari umumiy jismoniy
tayyorgalik (Tanlangan tur bo'yicha – 63 ball)**

Erkaklar uchun	
Ball	1500 m (daq,s.)
63	3:57,0
62	3:58,5
61	4:00,0
60	4:01,5
59	4:03,0
58	4:04,5
57	4:06,0
56	4:07,5
55	4:09,0
54	4:10,5
53	4:12,0
52	4:13,5
51	4:15,0
50	4:16,5
49	4:18,0
48	4:19,5
47	4:21,0
46	4:22,5

45	4:24,0
44	4:25,5
43	4:27,0
42	4:28,5
41	4:30,0
40	4:31,5
39	4:33,0
38	4:34,5
37	4:36,0
36	4:37,5
35	4:39,0
34	4:40,5
33	4:42,0
32	4:43,5
31	4:45,0
30	4:46,5
29	4:48,0
28	4:49,5
27	4:51,0
26	4:52,5
25	4:54,0
24	4:55,5
23	4:57,0
22	4:58,5
21	5:00,0
20	5:01,5
19	5:03,0
18	5:04,5
17	5:06,0
16	5:07,5
15	5:09,0
14	5:10,5
13	5:12,0
12	5:13,5
11	5:15,0
10	5:16,5
9	5:18,0
8	5:19,5
7	5:21,0
6	5:22,5

5	5:24,0
4	5:25,5
3	5:27,0
2	5:28,5
1	5:30,0

	“FUTBOL” BO‘YICHA KIRISH IMTIXONLARNING ME‘YORIY							
	TALABLARI VA BAHOLASH ME'ZONLARI (Kunduzgi)							
	(O‘G‘IL BOLALAR)							
	Maxsus jismoniy tayyorgarlik bo‘yicha- 93 ball							
№	Test me'yorlarining mazmuni							
1	Darvozaga zarba berish (25 Ball). Vertikal bo‘yicha ikkiga bo‘lingan darvozaning ko‘rsatilgan tomoniga 16,5 m masofadan harakatsiz turgan to‘pga 5 marotaba zarba beriladi. To‘p darvoza chizig‘ini havoda kesib o‘tishi va darvozadan kamida 10 m uzoq masofaga borib tushishi kerak.							
	Natija				Ball			
	5 marta				25 ball			
	4 marta				20 ball			
	3 marta				15 ball			
	2 marta				10 ball			
	1 marta				5 ball			
	0 marta				0 ball			
2	To‘pni uzoq masofaga aniq uzatish (20 Ball). Uzoq masofaga aniq 5x5 kvadratdagi maydonga harakatsiz turgan to‘pni 3 martadan tepiladi. Turli masofadan (35m, 30m, 25m) aniq kvadratga tushgan to‘plar baholanadi (kvadratlar shaxmat shaklida joylashtiriladi).							
	Natija				Ball			
	35 m dan 3 marta				20 ball			
	35 m dan 2 marta				12 ball			
	35 m dan 1 marta				8 ball			
	30 m dan 3 marta				16 ball			
	30 m dan 2 marta				10 ball			
	30 m dan 1 marta				6 ball			
	25 m dan 3 marta				12 ball			
	25 m dan 2 marta				8 ball			
	25 m dan 1 marta				2 ball			
	25 m dan 0 marta				0 ball			
3	To‘pni olib yurib darvozaga zarba berish (28 Ball). Jarima maydoni chizig‘idan 30 m uzoqlikdagi belgidan boshlab to‘pni olib yuriladi, hamda bir-biridan 3 m masofada o‘rnatilgan 4 ta ustunni harakatlanib aldab o‘tishi shart. Ustunlarni aldab o‘tgach, jarima maydoni tashqarisidan darvozaga zarba beriladi. To‘p albatta darvoza chizig‘ini kesib o‘tishi shart. Vaqt to‘pni olib yurishi bilan boshlab, to‘p darvoza chizig‘ini kesib o‘tishi bilan to‘xtatiladi. Agar to‘p darvozaga tushmasa, imtixon topshiruvchi baholanmaydi. Imtixon topshiruvchiga ikkita imkoniyat beriladi. Bu testni bajarishda sarflanadigan vaqt va to‘pni darvozaga aniq tushurish baholanadi.							
№	Natija	Ball	№	Natija	Ball	№	Natija	Ball
1.	6,60	28	11.	7,06-7.10	18	21.	7,56-7.60	8
2.	6,61-6,65	27	12.	7,11-7.15	17	22.	7,61-7.65	7

3.	6,66-6,70	26	13.	7,16-7.20	16	23.	7,66-7.70	6
4.	6,71-6,75	25	14.	7,21-7.25	15	24.	7,71-7.75	5
5.	6,76-6,80	24	15.	7,26-7.30	14	25.	7,76-7.80	4
6.	6,81-6,85	23	16.	7,31-7.35	13	26.	7,81-7.85	3
7.	6,86-6,90	22	17.	7,36-7.40	12	27.	7,86-7.90	2
8.	6,91-6.95	21	18.	7,41-7.45	11	28.	7,91-10,30	1
9.	6,96-7.00	20	19.	7,46-7.50	10	29.	10.31	0
10	7,01-7.05	19	20.	7,51-7.55	9			
4	30 m masofaga to'pni olib yurish (20 Ball). Imtixon topshiruvchi ikki urinishda to'pni 30 m masofaga olib yurish harakatlarini bajarishadi. Eng yaxshi imkoniyat hisobga olinadi. To'pni olib yurishda imtixon topshiruvchi kamida 3 ta teginish orqali harakatlanishi kerak. Agar 3 ta teginishda kam harakatni amalga oshirsa hisoblanmaydi.							
№	Natija	Ball	№	Natija	Ball	№	Natija	Ball
1.	4,20	20	8.	4,51-4.55	13	15.	4,86-4.90	6
2.	4,21-4.25	19	9.	4,56-4.60	12	16.	4,91-4.95	5
3.	4,26-4,30	18	10.	4,61-4.65	11	17.	4,96-5.00	4
4.	4,31-4,35	17	11.	4,66-4.70	10	18.	5,01-5.05	3
5.	4,36-4.40	16	12.	4,71-4.75	9	19.	5,06-5.10	2
6.	4,41-4.45	15	13.	4,76-4.80	8	20.	5,11-7.45	1
7.	4,46-4.50	14	14.	4,81-4.85	7	21.	7,46	0

**Urganch davlat universiteti 61010300 – Sport faoliyati (faoliyat turlari)
ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha 2022-2023 o‘quv yili uchun Yengil atletika
ixtisosligi bo‘yicha Kasbiy (ijodiy) imtihon me‘yorlari umumiy jismoniy
tayyorgalik (Tanlarga tur bo‘yicha – 63 ball)**

Ayolar uchun	
Ball	1500 m (daq,s.)
63	4:35,0
62	4:36,0
61	4:37,0
60	4:38,0
59	4:39,0
58	4:40,0
57	4:41,0
56	4:42,0
55	4:43,0
54	4:44,0
53	4:45,0
52	4:46,0
51	4:47,0
50	4:48,0
49	4:49,0
48	4:50,0
47	4:51,0
46	4:52,0
45	4:53,0
44	4:54,0
43	4:55,0
42	4:56,0
41	4:57,0
40	4:58,0
39	4:59,0
38	5:00,0
37	5:01,0
36	5:02,0
35	5:03,0
34	5:04,0
33	5:05,0
32	5:06,0
31	5:07,0
30	5:08,0
29	5:09,0

28	5:10,0
27	5:11,0
26	5:12,0
25	5:13,0
24	5:14,0
23	5:15,0
22	5:16,0
21	5:17,0
20	5:18,0
19	5:19,0
18	5:20,0
17	5:21,0
16	5:22,0
15	5:23,0
14	5:24,0
13	5:25,0
12	5:26,0
11	5:27,0
10	5:28,0
9	5:29,0
8	5:30,0
7	5:31,0
6	5:32,0
5	5:33,0
4	5:34,0
3	5:35,0
2	5:36,0
1	5:37,0

	“FUTBOL” BO‘YICHA KIRISH IMTIXONLARINING ME‘YORIY										
	TALABLARI VA BAHOLASH ME'ZONLARI (Kunduzgi)										
	(QIZ BOLALAR)										
	Maxsus jismoniy tayyorgarlik bo‘yicha- 93 ball										
No	Test me'yorlarining mazmuni										
1	Darvozaga zarba berish (25 Ball).										
	Vertikal bo‘yicha ikkiga bo‘lingan darvozaning ko‘rsatilgan tomoniga 16,5 m masofadan harakatsiz turgan to‘pga 5 marotaba zarba beriladi. To‘p darvoza chizig‘ini havoda kesib o‘tishi va darvozadan kamida 5 m uzoq masofaga borib tushishi kerak.										
	Natija						Ball				
	5 marta						25 ball				
	4 marta						20 ball				
	3 marta						15 ball				
	2 marta						10 ball				
	1 marta						5 ball				
	0 marta						0 ball				
2	To‘pni uzoq masofaga aniq uzatish (20 Ball).										
	Uzoq masofaga aniq 5x5 kvadratdagi maydonga harakatsiz turgan to‘pni 3 martadan tepiladi. Turli masofadan (30m, 25m, 20m) aniq kvadratga tushgan to‘plar baholanadi (kvadratlar shaxmat shaklida joylashtiriladi).										
	Natija						Ball				
	30 m dan 3 marta						20 ball				
	30 m dan 2 marta						12 ball				
	30 m dan 1 marta						8 ball				
	25 m dan 3 marta						16 ball				
	25 m dan 2 marta						10 ball				
	25 m dan 1 marta						6 ball				
	20 m dan 3 marta						12 ball				
	20 m dan 2 marta						8 ball				
	20 m dan 1 marta						2 ball				
	20 m dan 0 marta						0 ball				
3	To‘pni olib yurib darvozaga zarba berish (28 Ball).										
	Jarima maydoni chizig‘idan 30 m uzoqlikdagi belgidan boshlab to‘pni olib yuriladi, hamda bir-biridan 3 m masofada o‘rnatilgan 4 ta ustunni harakatlanib aldab o‘tishi shart. Ustunlarni aldab o‘tgach, jarima maydoni tashqarisidan darvozaga zarba beriladi. To‘p albatta darvoza chizig‘ini kesib o‘tishi shart.										
	Vaqt to‘pni olib yurishi bilan boshlab, to‘p darvoza chizig‘ini kesib o‘tishi bilan to‘xtatiladi. Agar to‘p darvozaga tushmasa,										
							imtixon topshiruvchi baholanmaydi. Imtixon topshiruvchiga ikkita imkoniyat beriladi. Bu testni bajarishda sarflanadigan vaqt va to‘pni darvozaga aniq tushurish baholanadi.				
No	Natija		Ball	No	Natija		Ball	No	Natija		Ball
1.	7,60		28	11.	8,06-8.10		18	21.	8,56-8.60		8

2.	7,61-7,65	27	12.	8,11-8.15	17	22.	8,61-8.65	7
3.	7,66-7,70	26	13.	8,16-8.20	16	23.	8,66-8.70	5
4.	7,71-7,75	25	14.	8,21-8.25	15	24.	8,71-8.75	5
5.	7,76-7,80	24	15.	8,26-8.30	14	25.	8,76-8.80	4
6.	7,81-7,85	23	16.	8,31-8.35	13	26.	8,81-8.85	3
7.	7,86-7,90	22	17.	8,36-8.40	12	27.	8,86-8.90	2
8.	7,91-7.95	21	18.	8,41-8.45	11	28.	8,91-11,30	1
9.	7,96-8.00	20	19.	8,46-8.50	10	29.	11,31	0
10	8,01-8.05	19	20.	8,51-8.55	9	30.		
4	30 m masofaga to'pni olib yurish (20 Ball). Imtixon topshiruvchi ikki urinishda to'pni 30 m masofaga olib yurish harakatlarini bajarishadi. Eng yaxshi imkoniyat hisobga olinadi. To'pni olib yurishda imtixon topshiruvchi kamida 3 ta teginish orqali harakatlanishi kerak. Agar 3 ta teginishda kam harakatni amalga oshirsa hisoblanmaydi.							
№	Natija	Ball	№	Natija	Ball	№	Natija	Ball
1.	4,60	20	8.	4,91-4.95	13	15.	5,26-5.30	6
2.	4,61-4.65	19	9.	4,96-5.00	12	16.	5,31-5.35	5
3.	4,66-4,70	18	10.	5.01-5.05	11	17.	5.36-5.40	4
4.	4,71-4,75	17	11.	5.06-5.10	10	18.	5,41-5.45	3
5.	4,76-4.80	16	12.	5.11-5.15	9	19.	5,46-5.50	2
6.	4,81-4.85	15	13.	5.16-5.20	8	20.	5,51-8.55	1
7.	4,86-4.90	14	14.	5.21-5.25	7	21.	8,46	0

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtixon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtixon natijalari e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lim muassasasi rektori buyrug'i bilan tasdiqlanadi.

